

Vastaus Salon Maaseututaksien -yhteenliittymän hankintaoikaisuun / Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten hankinta

461/02.08.00.00.06/2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.06.2021 § 87

Valmistelija: vammaissosiaalityön päällikkö Laura Tuominen, p. 02 778 3003, laura.tuominen@salo.fi; vanhuspalveluiden asiantuntija Mari Luonsinen, p. 02 772 6081, mari.luonsinen@salo.fi.

Salon kaupunki on helmikuussa 2021 kilpailuttanut vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten hankinnan, josta Salon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta teki 50 § 21.4.2021 hankintapäätöksen. Salon kaupungille on saapunut 5.5.2021 vaatimus hankintaoikaisun tekemisestä. Vaatimuksen on lähettänyt Salon Maaseututaksien-yhteenliittymä (jäljempänä muutoksenhakija).

Muutoksenhakija vaatii hankintaoikaisuun, että Salon kaupunki kumoaa oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen kokonaisuudessaan ja hylkää Mr. Taxi Oy:n tarjouksen osa-alueissa 1-5 ja Yhteenliittymä Salo-Halikon tarjouksen osa-alueen 1 osalta.

Hankintaoikaisu on esityslistan liitteenä.

Salon kaupunki toteaa vastauksena hankintaoikaisuun seuraavaa:

Salon kaupunki (jäljempänä hankintayksikkö) toteaa, että hankintaoikaisu on hylättävä perusteettomana. Salon kaupunki on toiminut hankinnassa hankintalain ja tarjouspyynnön mukaisesti.

1. Poikkeuksellisen alhaiset hinnat

Muutoksenhakija esittää hankintaoikaisuun, että hankintayksikön olisi tullut vaatia selvitys ja hylätä Mr. Taxi Oy:n tarjous kaikissa osa-alueissa sekä Yhteenliittymä Salo-Halikon tarjous osa-alueen 1 osalta. Muutoksenhakijan mukaan tarjoukset olisi tullut hylätä, koska kyseiset tarjoukset ovat olleet hinnoiltaan poikkeuksellisen alhaisia.

Hankintalain 96 § mukaan hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista tai kustannuksista, jos tarjous vaikuttaa poikkeuksellisen alhaiselta. Pyyntö ja selvitys voivat koskea erityisesti valmistusmenetelmää, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia ja teknisiä ratkaisuja, hankinnan poikkeuksellisen edullisia ehtoja, rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen omintakeisuutta, hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista, alihankintoja sekä tarjoajan saamaa valtiontukea.

Hankintayksikkö toteaa, että Mr. Taxi Oy:itä ja Yhteenliittymä

Salo-Halikolta ei ole pyydetty hankintalain 96 §:ssä tarkoitettua selvitystä tarjouksen hinnoista tai kustannuksista, koska niiden tarjoamat hinnat eivät hankintayksikön arvion mukaan ole olleet poikkeuksellisen alhaiset. Mr. Taxi Oy:n (kaikissa hankinnan osa-alueissa) ja Yhteenliittymä Salo-Halikon (hankinnan osa-alueessa 1) tarjoamat hinnat eivät hankintayksikön arvion mukaan ole merkittävästi poikenneet vertailussa seuraavaksi sijoittuneiden tarjoajien tarjoamista hinnoista ja kokonaisuutena arvioiden kaikkien tarjouskilpailuun osallistuneiden tarjoajien tarjoushintojen hintataso on ollut keskenään yhteneväinen. Hankintayksikkö toteaa myös, että ajettujen kilometrien mukaisesti laskutettavien kilometrihintojen lisäksi palveluntuottaja laskuttaa tilaajalta kiinteän lähtöhinnan, joka on viikontähtästä ja vuorokauden ajasta riippuen joko 5,36 euroa (alv 0 %) tai 7,18 euroa (alv 0 %) ja odotusajan hinnan, joka on 0,82 euroa/ minuutti (alv 0 %) enintään 30 minuutin ajalta. Lisäksi palveluntuottajalla on oikeus laskuttaa tilaajalta invalidisää 14 euroa (alv 0 %) per kyyti ja avustamislisää 28 euroa (alv 0 %) per kyyti tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti. Muutoksenhakijan viittaukseen Turun ja Kaarinan vastaavien vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten hintoihin hankintayksikkö toteaa, että eri hankintayksiköiden kuljetuspalveluhankintojen hinnat eivät suoraan ole verrannollisia keskenään ja ettei sillä perusteella voi hankintayksikön näkemyksen mukaan tehdä suoraan johtopäätöksiä siitä, millä hinnoilla kuljetuspalvelua yleisesti ottaen on mahdollista kannattavasti tarjota.

Koska Mr. Taxi Oy:n (kaikissa hankinnan osa-alueissa) ja Yhteenliittymä Salo-Halikon (hankinnan osa-alueessa 1) tarjoamat hinnat eivät hankintayksikön arvion mukaan ole olleet poikkeuksellisen alhaiset, hankintayksikkö ei ole toiminut hankintalain vastaisesti eikä laiminlyönyt hankintalain 96 §:ä, kun se ei ole pyytänyt Mr. Taxi Oy:ltä ja Yhteenliittymä Salo-Halikolta selvitystä niiden tarjoamista hinnoista.

2. Palkkatuki

Muutoksenhakija esittää hankintaoikaisussaan, että sen saamien tietojen mukaan Mr. Taxi Oy on osa yhtiöryhmää, jonka työllistämien kuljettajien työllistämiseen on haettu ja saatu julkista tukea ja että Mr. Taxi Oy:n saama työllistämistuki aiheuttaa epäreilun kilpailutilanteen, koska tukea saava yritys voi tarjota palvelujaan kilpailijoitaan halvemmalla. Muutoksenhakija esittää hankintaoikaisussaan, että sen saamien tietojen mukaan Mr. Taxi Oy vuokraa läheisyhtiöltään MT Personnel Oy/Mr Taxi:lta henkilökuntaa ja että MT Personnel Oy/Mr Taxi saa palkkatukea. Muutoksenhakijan mukaan, mikäli tämä tieto pitää paikkansa, Mr. Taxi Oy hyötyy suoraan kyseisestä valtiontuesta saadessaan työntekijät käyttöönsä edullisemmin. Muutoksenhakija esittää hankintaoikaisussaan, että Mr. Taxi Oy:n osallistuminen hankintamenettelyyn on ollut omiaan vääristämään kilpailua, koska sen hintoihin vaikuttaa olennaisesti kyseinen palkkatuki, joka on mahdollistanut poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen tekemisen. Muutoksenhakija toteaa, että vastaavaa kilpailuetua ei ole ollut muutoksenhakijalla eikä tietävästi muillakaan tarjouskilpailuun osallistuneilla.

Lisäksi muutoksenhakija toteaa hankintaoikaisussaan, että kaupparekisteristä saatujen tietojen mukaan sekä Mr. Taxi Oy:n, että MT Personnel Oy:n hallituksen varsinaisena jäsenenä sekä toimitusjohtajana

toimii sama henkilö ja että tämä henkilö omistaa 100 prosenttisesti molempien yhtiöiden osakekannan.

Hankintayksikkö toteaa, että tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja on Mr. Taxi Oy ja että hankintayksikön tiedossa ei ole, että Mr. Taxi Oy kyseessä olevassa Salon kaupungin kuljetuspalveluhankinnassa vuokraisi henkilökuntaa hankintaoikaisussa mainitulta MT Personnel Oy/Mr Taxi:lta. Hankintayksikön näkemyksen mukaan sillä, saako MT Personnel Oy/Mr Taxi hankintaoikaisussa mainittua palkkatukea ei ole asiassa merkitystä. Hankintayksikkö kuitenkin toteaa, että yrityksen saama palkkatuki ei sellaisenaan estä yritystä osallistumista julkiseen tarjouskilpailuun ja että yrityksen saama palkkatuki ei sellaisenaan ole poissulkuperuste. Hankintalain 96 §:n mukaan hankintayksikkö voi hylätä tarjouksen, joka on hinnaltaan tai kustannuksiltaan poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman lainvastaisen valtiontuen vuoksi vain, jos tarjoaja ei pysty hankintayksikön asettamassa riittävässä määrääjässä näyttämään toteen, että valtiontuki on myönnetty laillisesti. Hankintayksikkö toteaa, että mikäli hankintaoikaisussa mainittu MT Personnel Oy/Mr Taxi saa palkkatukea, hankintayksikön tiedossa ei ole, että kyseessä olisi laittomasti myönnetty valtiontuki.

Lisäksi hankintayksikkö toteaa, ettei ole lainvastaista, että sama henkilö toimii useamman yrityksen hallinto- ja johtotehtävissä ja omistaa useamman yrityksen osakkeita tai useamman yrityksen koko osakekannan.

3. Lakisääteiset velvoitteet

Muutoksenhakija esittää hankintaoikaisussaan, että hankintayksikön olisi tullut varmistua siitä, että Mr. Taxi Oy täyttää tilaajavastuulain mukaiset edellytykset ja vaatia tältä asiaa koskeva selvitys. Muutoksenhakijan mukaan Mr. Taxi Oy olisi tullut sulkea pois tarjouskilpailusta, koska se on laiminlyönyt rekisteröityä työnantajarekisteriin ja ettei hankintayksikkö ole varmistunut siitä, että Mr. Taxi Oy täyttää lakisääteiset velvoitteensa.

Hankintayksikkö toteaa, että lakisääteisten velvoitteiden noudattaminen tarkistetaan jokaisen hankinnassa valituksi tulleen tarjoajan kohdalla viimeistään ennen sopimuksen tekemistä, kuten hankintalaki ja laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (tilaajavastuulaki) edellyttävät.

Tarjouspyynnössä on edellytetty tarjoajalta vakuutusta, että ehdokasta tai tarjoajaa taikka sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsentä tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävää henkilöä ei ole rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu mistään hankintalain 80 §:ssä mainitusta rikoksesta (pakolliset poissulkemisperusteet). Lisäksi tarjoajan on tullut vakuuttaa, ettei sen tarjouskilpailusta poissulkemiselle ole hankintalain 81 §:n mukaisia perusteita (harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet). Tarjouksessaan antamalla Kyllä-vastauksella Mr. Taxi Oy on vakuuttanut, että em. asiat ovat kunnossa.

Kyseessä oleva kuljetuspalveluhankinta on EU-kynnysarvon ylittävä hankinta, jolloin hankintalain mukaisesti hankintayksikön on selvitettävä,

koskeeko tarjoajaa tai ehdokasta hankintalain 80 § mukainen pakollinen poissulkemisperuste. Hankintalain 80 § mukaiset pakolliset poissulkemisperusteet selvitetään hankintamenettelyä koskevien rikosrekisteriotteiden perusteella, siten, että ennen sopimuksen tekemistä yrityksen on toimitettava hankintayksikön tarkistettavaksi oikeusrekisterikeskukselta haettava rikosrekisteriote yrityksen yrityssakoista (yhteisösakko) sekä rikosrekisteriotteet yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimien jäsenistä sekä edustus-, päätös- ja valvontavaltaa käyttävistä henkilöistä. Koska kyseessä oleva kuljetuspalveluhankinta on EU-kynnysarvon ylittävä hankinta, tarjoajien on tullut tarjouksensa yhteydessä myös täyttää tarjouspyyntöön sisältynyt yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja (ESPD, European Single Procurement Document) alustavana näyttönä siitä, etteivät poissulkuperusteet rasita niitä.

Hankintayksikkö toteaa, ettei Mr. Taxi Oy:n tarjouksen yhteydessä täyttämän sähköisen ESPD-lomakkeen ja sen perusteella viranomaisrekistereistä tehdyn viranomaistarkistuksen perusteella ole havaittu, että Mr. Taxi Oy:llä olisi puutteita lakisääteisten veloitteiden noudattamisessa.

Hankintayksikkö toteaa, että tilaajavastuulain 5 §:n mukaan ennen kuin tilaaja tekee sopimuksen vuokratun työntekijän käytöstä tai alihankintasopimukseen perustuvasta työstä, tilaajan on pyydettävä sopimuspuolelta ja tämän on annettava tilaajalle tilaajavastuulaissa edellytetyt selvitykset, joista yksi on selvitys siitä, onko yritys merkitty työnantajarekisteriin. Hankintayksikkö toteaa, että se, että Mr. Taxi Oy ei tällä hetkellä kuulu työnantajarekisteriin ei sellaisenaan ole poissulkuperuste. Muutoksenhakija itsekin toteaa hankintaoikaisussaan, että Mr. Taxi Oy:llä ei ole yhtään työntekijää.

4. Kalusto

Muutoksenhakija esittää hankintaoikaisussaan, ettei Mr. Taxi Oy:n tarjous kaluston tietojen ilmoittamisen osalta täytä hankintalain eikä tarjouspyynnön vaatimuksia yksiselitteisyyden suhteen.

Tarjouspyynnön mukaan tarjoajan on tullut hankinnan osa-alueisiin syöttää kuvaus tarjottavasta kalustosta ja/ tai suunnitelma hankittavasta kalustosta aikatauluineen. Tarjouspyynnön mukaan kaluston on tullut olla käytössä viimeistään sopimuskauden alkaessa eli viimeistään 1.6.2021.

Tarjouspyynnön mukaan tarjoajan on tullut ilmoittaa tarjottavan kaluston kokonaismäärä, mahdollinen ajoneuvojen esteettömyys, ajoneuvojen EURO-päästöluokat, käyttöönottovuodet sekä ajoneuvoissa olevien asiakaspaikkojen sekä mahdollisten pyörätuolipaikkojen lukumäärä. Lisäksi on tullut ilmoittaa, sisältyykö tarjottavaan kalustoon ajoneuvoja, joissa on käytössä alkolukko. Suunnitteilla olevasta kalustosta on tullut lisäksi ilmoittaa ajankohta, milloin kalusto on käytössä. Tarjouspyynnön mukaan hankintayksiköllä on ollut oikeus pyytää tarjoajaa täsmentämään tai täydentämään kyseisiä tietoja.

Hankintayksikön näkemyksen mukaan Mr. Taxi Oy on tarjouksessaan kuvannut tarjoamansa kaluston tiedot riittävällä tavalla siten, että

hankintayksiköllä ei ole ollut perusteita hylätä tarjousta tarjouspyynnön vastaisena. Hankintayksikön näkemyksen mukaan Mr. Taxi Oy:n tarjousta ei ole voinut pitää tarjouspyynnön vastaisena, vaikka Mr. Taxi Oy ei tarjoamansa kaluston tietoja tarjouksessaan ole ajoneuvokohtaisella tarkkuudella ilmoittanut. Tietojen ilmoittamista ajoneuvokohtaisella tarkkuudella ei tarjouspyynnössä ole edellytetty, vaikka osa tarjouskilpailuun osallistuneista tiedot sillä tarkkuudella onkin ilmoittanut. Vaikka Mr. Taxi Oy on ilmoittanut tarjoamansa kaluston tiedot eri tavalla kuin muut tarjouskilpailuun osallistuneet tarjoajat, ei Mr. Taxi Oy:n tarjousta hankintayksikön näkemyksen mukaan ole voitu sen perusteella pitää tarjouspyynnön vastaisena.

Mr. Taxi Oy on tarjouksessaan ilmoittanut kalustomäärien osalta sitoutuvansa ilmoittamaansa. Hankintayksikön näkemyksen mukaan Mr. Taxi Oy:n hankinnan osa-alueisiin tarjoaman kaluston kokonaismäärä on sen tarjouksessa ilmoittama (osa-alueessa 1 ajoneuvojen kokonaismäärä 15 kpl ja muissa osa-alueissa ajoneuvojen kokonaismäärä 10 kpl) eikä kaluston kokonaismäärä voi olla pienempi tai suurempi kuin mitä tarjouksessa on ilmoitettu. Hankintayksikön näkemyksen mukaan Mr. Taxi Oy:n tarjouksessaan käyttämä muotoilu ei ole tehnyt tarjouksesta tarjouspyynnön vastaista.

Tarjouspyynnön mukaan jokaiseen hankinnan osa-alueeseen valitaan enintään 10 palveluntuottajaa puitejärjestelyyn. Tarjoajan tarjoaman kaluston kokonaismäärä tai tarjotun kaluston ominaisuudet eivät ole hankinnassa olleet vertailtavia tai vertailuun vaikuttavia asioita. Hankinnan osa-alueeseen tarjotun kaluston kokonaismäärä on pyydetty tarjouksessa ilmoittamaan sen varmistamiseksi, että puitejärjestelyyn valittujen palveluntuottajien kaluston määrä yhteensä on riittävä kattamaan tilaajan kuljetuspalvelua käyttävän asiakaskunnan tarpeet sopimuskauden aikana. Kaluston tarkempia tietoja on kysytty käytännön asioita, esimerkiksi kuljetuspalveluasiakkaille tehtävää palveluntuottajalistausta varten. Mr. Taxi Oy:tä on pyydetty täsmennyksenä tarkentamaan tarjoamansa kaluston tietoja sen osalta, miten sen osa-alueisiin tarjoama kaluston kokonaismäärä jakautuu henkilöautoihin ja esteettömiin ajoneuvoihin sekä mitkä ovat osa-alueisiin tarjottujen esteettömien ajoneuvojen pyörätuolipaikkojen ja asiakaspaikkojen ajoneuvokohtaiset määrät. Tarjouspyynnössä ei kuitenkaan ole edellytetty kaluston tietojen ilmoittamista tällä tarkkuudella. Täsmennystä on pyydetty vain lisätietojen saamiseksi. Hankintayksikkö on todennut Mr. Taxi Oy:n täsmennyspyyntöön antaman vastauksen riittäväksi. Hankintayksikön näkemyksen mukaan hankintayksiköllä ei ole ollut perusteita hylätä Mr. Taxi Oy:n tarjousta tarjouspyynnön vastaisena myöskään siltä täsmennyspyyntöön saadun vastauksen perusteella.

Hankintayksikön käsityksen mukaan hankintayksikkö ei voi vaatia, että tarjoajalla on kalusto olemassa jo tarjouksentekohetkellä, vaan tulee hyväksyä, että tarjottu kalusto on olemassa sopimuskauden alkaessa ja sitä kyseessä olevassa hankinnassa on edellytetty. Mr. Taxi Oy on tarjouksessaan sitoutunut siihen, että sen tarjoama kalusto on käytössä sopimuskauden alkaessa eli 1.6.2021.

Hankintayksikön näkemyksen mukaan Mr. Taxi Oy:n tarjous on kalustosta

ilmoitettujen tietojen osalta ollut tarjouspyynnön mukainen eikä Mr. Taxi Oy:n tarjouksen hylkäämiselle ole ollut perusteita.

Edellä esitetyin perustein hankintayksikön näkemyksen mukaan perusteita hankintaoikaisun tekemiselle ei ole.

Vt. sosiaali- ja terveystalouden johtaja:

Sosiaali- ja terveystalouden päättää hylätä Salon Maaseututaksien-yhteenliittymän hankintaoikaisun edellä esitetyin perustein.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Merkittiin, että kokouksessa oli asiantuntijoina asioihin § 87 ”Vastaus Salon Maaseututaksien -yhteenliittymän hankintaoikaisuun / Vammaispuolustajan ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten hankinta” sekä § 88 ”Vastaus Taksi Marianne Lammervon, Taxi Lammervo Mikon ja Yhteenliittymä Salo-Halikon hankintaoikaisuun ja vastine markkinaoikeudelle / Vammaispuolustajan ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten hankinta” vammaissosiaalityön päällikkö Laura Tuominen, vanhuspalveluiden asiantuntija Mari Luonsinen, hankinta-asiantuntijat Minka Velling ja Päivi Kohvakka sekä kaupunginlakimies Antti Mäkelä. Asiantuntijat liittyivät kokoukseen klo 18.15. Asiantuntijat poistuivat kokouksesta klo 18.58 asioiden esittelyn jälkeen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Sosiaali- ja terveystalouden hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.